

کتابشناسی توصیفی دکتر علی شریعتی

ویراست سوم

www.ketab.ir

محمد اسفندیاری

قصده سرا

دین و اندیشه

۶

قصیده سرا

کتابشناسی توصیفی دکتر علی شریعتی

ویراست سوم

محمد اسفندیاری

چاپ و صحافی: قشقایی

چاپ اول: ۱۴۰۰

تعداد: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۶۱۸-۱۰-۵

حق چاپ محفوظ است.

قیمت: ۱۵۵۰۰۰ تومان

تلفن: ۶۶۹۷۲۸۷۰

پست الکترونیک: ghasidehsara@gmail.com

www.ketab.ir

سرشناسه	: اسفندیاری، محمد، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: کتابشناسی توصیفی دکتر علی شریعتی / محمد اسفندیاری.
وضعیت ویراست	: [ویراست ۳].
مشخصات نشر	: تهران: قصیده سرا، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۴۳ ص.
فروست	: دین و اندیشه؛ ۶
شابک	: 978-964-8618-10-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: ویراست های قبلی کتاب حاضر توسط ناشران متفاوت در سال های مختلف منتشر شده است.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: شریعتی، علی، ۱۳۱۲ - ۱۳۵۶ - کتابشناسی
موضوع	: Shari'ati, Ali-- Bibliography
رده بندی کنگره	: Z۸۴۳۸
رده بندی دیویی	: ۰۱۶/۳۹۷۴۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۵۶۲۹۳۱

فهرست مطالب

۷	 مقدمه
۷	 کتابهای معرفی شده
۹	 آیین تدوین
۹	 اختصارات
۱۰	 دشواریها
۱۱	 ویژگیها
۱۲	 نتایج
۱۷	 بهره یکم: منابع مستقل
۱۵۷	 بهره دوم: منابع غیر مستقل
۳۰۷	 فهرست راهنما

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

نیازی به گستردن سخن نیست که یکی از برجسته‌ترین متفکران دینی در روزگار ما دکتر علی شریعتی است. از همین روست که کتابها و مقالات بسیاری در باره او نوشته‌اند؛ بسیار بیشتر از دیگران. این نویسنده از همان هنگام که با شریعتی آشنا شد، بر آن شد تا هر چه در باره او نوشته می‌شود، گرد آورد و در آنها تأمل کند و شریعتی را، چنانکه هست، بشناسد. پس از هزار و یک شب، چون به گرداگرد خود نگریست، نگریست که کتابهایی در گرداگرد خود دارد که هیچکس ندارد و حتی نزدیکان و بستگان شریعتی از آنها اطلاع ندارند. این چنین شد که به تألیف این کتاب پرداخت؛ خاصه اینکه دانسته بود که ظریفی می‌گفت ارزش یک کتاب به این است که فردی دیگر، غیر از نویسنده‌اش، نتوانسته باشد آن را بنویسد.

کتاب حاضر، در حجمی مختصر، در سال ۱۳۶۶ نوشته شد و مقدمه آن در مجله کیهان فرهنگی (خرداد ۱۳۶۶)، به چاپ رسید. من در جوانی احتیاط علمی کردم و از انتشار آن خودداری ورزیدم. البته این کتابشناسی در سال ۱۳۷۷ به چاپ رسید و از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان کتاب تشویقی سال برگزیده شد و در سال ۱۳۹۰ چاپ/ ویراست دوم آن منتشر گردید. آنچه اکنون تقدیم می‌شود، چاپ/ ویراست سوم آن است؛ با اصلاحات و اضافات.

کتابهای معرفی شده

۱. کتابشناسی حاضر به دو بخش تقسیم شده است: «منابع مستقل» و «منابع غیر مستقل». در بخش اول به معرفی کتابهایی پرداخته شده که یکسره در باره شریعتی است،^۱ و در بخش

۱. البته چند کتاب که در عنوان آن نام شریعتی آمده، اگر چه یک بخش آن در باره اوست، در بخش منابع مستقل معرفی شده است.

دوم کتابهایی معرفی شده که پاره‌ای از آن (اگر چه یک بند و، در صورتی که مهم باشد، کمتر از آن)، دربارهٔ اوست.^۱

چنانکه می‌دانیم، در کتابشناسیها فقط کتابهایی معرفی می‌شود که به صورت مستقل در بارهٔ موضوع کتابشناسی است. اما در این کتابشناسی، آثاری هم که بخشی از آن در موضوع مورد نظر است (آثار غیر مستقل)، شناسانده شده است. دلیل من برای این اضافه کاری آن است که برخی از منابع غیر مستقل، مهمتر و مفصلتر از منابع مستقل است. چه بسا برخی از منابع مستقل کمتر از پنجاه صفحه و بعضی از منابع غیر مستقل بیش از آن و مهمتر باشد. به هر حال، در این کتابشناسی ۳۵۳ کتاب مستقل و ۵۳۹ کتاب غیر مستقل معرفی شده است.

۲. محدودهٔ بررسی این کتابشناسی (منابع مستقل)، ۵۱ سال است؛ از سال ۱۳۴۹، که نخستین کتاب در بارهٔ شریعتی منتشر شد، تا پایان سال ۱۳۹۹. اما در بخش منابع غیر مستقل، کتابهایی که تا خرداد سال ۱۳۷۶ منتشر شده، معرفی گردیده است. از آنجا که از سال ۱۳۷۶ به بعد، انتشار کتاب در ایران رشدی چشمگیر داشت و اطلاع از صفحه به صفحه آنها ممکن نبود، منابع غیر مستقل را به این تاریخ محدود کرده‌ایم. حدس نویسنده این است که منابع غیر مستقل، تا پایان سال ۱۳۹۹، در حدود دو-سه هزار جلد باشد.

۳. این کتابشناسی، توصیفی است، نه انتقادی. نویسنده کوشیده است اطلاع‌رسانی کند و دورنمایی از محتوای هر کتاب را، بدون ارزش‌داوری و نقد، ارائه دهد. توصیف بیشتر یک کتاب لزوماً به معنای اهمیت بیشتر آن نیست.

۴. زبان این کتابشناسی، فارسی و عربی است و محیط آن، محدود به ایران. آثاری که به این دو زبان در ایران منتشر شده، معرفی گردیده است.

۵. این کتابشناسی مشتمل است بر کتابها، جزوه‌ها و بروشورها؛ خواه چاپ شده باشد و خواه به صورت فتوکپی بخش شده باشد.

۱. آثار ذیل نیز در بخش منابع غیر مستقل معرفی شده است: یک. کتابهایی که بخشی از آن به مطلبی از شریعتی اختصاص یافته است. مانند کتابهایی که شامل چند مقاله است و یک مقاله آن از شریعتی است. دو. کتابهایی که به شریعتی اهدا شده است. سه. آن دسته از کتابهای شریعتی که در آن کار هنری شده است. مانند کتابهایی که در ضمن آن تصویر آمده و یا متن آن خوشنویسی شده است. چهار. آن دسته از کتابهای شریعتی که در مقدمه یا ضمن آن از شریعتی بحث شده است؛ به استثنای مجموعه آثار او.

آیین تدوین

۱. در آغاز، نام پدیدآورنده و سپس عنوان کتاب آمده است. ملاک ضبط این دو، صفحه عنوان کتاب است. در مواردی که میان صفحه عنوان و روی جلد تفاوتی بود، به این اختلاف اشاره کرده ایم.

۲. پس از عنوان کتاب، عنوان آن سلسله یا مجموعه (عنوان فرّوست)، که کتاب مورد نظر جزء آن است، و سپس نام مترجم و ویراستار آمده است.

۳. بعد از آن، مشخصات نشر کتاب، به ترتیب زیر، آورده شده است: نوبت چاپ، محل نشر، ناشر و تاریخ نشر. در مواردی که نام ناشر مشخص نبود، به مرکز پخش و چاپخانه، و در صورتی که تاریخ نشر معلوم نبود، به تاریخ مقدمه یا پایان کتاب اشاره کرده ایم.

۴. آنگاه مشخصات کتاب آمده است؛ بدین ترتیب: شماره جلد، تعداد صفحه، قطع، تصویر، جدول، سند، طرح و نمودار. در معرفی منابع غیر مستقل، مادامی که جدول و سند و مشخصات دیگر اشاره شده که در باره شریعتی بوده است.

۵. اگر کتابی فاقد برخی اطلاعات کتابشناختی بود و آن اطلاعات از راهی دیگر به دست آورده شد، در داخل قلاب گذاشته شده است. و در صورت عدم اطمینان به آن اطلاعات، نشانه پرسش یا تردید (?) در برابر آن آمده است.

۶. در معرفی منابع مستقل، نخست مشخصات چاپ اول آن آمده است و سپس مشخصات چاپهای دیگر.^۱

اختصارات

برای معرفی کتابها از چند حرف اختصاری، به شرح زیر، استفاده شده است:

بی م: بدون ذکر محل نشر.

بی نا: بدون ذکر ناشر.

بی تا: بدون ذکر تاریخ نشر.

ج: جلد.

د: دفتر.

۱. البته چاپ اول چند کتاب، و نیز چاپهای دیگر چند کتاب، یافت نشد. اما کتابهایی که نوبت چاپ آن ذکر نشده، در کتاب نیامده و طبعاً چاپ اول است.

ب: بخش.

ک: کتاب.

ق: قسمت.

ش: شماره.

ص: صفحه.

همچنین علامت ✓ که در مقابل برخی از کتابهای بخش اول گذاشته شده، به معنای مهم بودن آن کتابهاست؛ صرف نظر از درست یا نادرست بودن مطاوی آنها.

دشوارها

فراهم کردن این کتابشناسی، «آسان نمود اول، ولی افتاد مشکلهای» راست اینکه در باره شریعتی کتابهای فراوانی منتشر گردیده و از او در کتابهای فراوانتری یاد شده است. و چون بنای این نویسنده بر استقصا و تهیة کتابشناسی جامعی بود، پیداست که چه تلاشی شد تا یکایک کتابها به دست آمد، و چه بسیار کتابهایی خوانده شد تا معلوم شود که در ضمن آن از شریعتی سخن رفته است یا نه.

خواننده می تواند اطمینان کند که به احتمال قریب به یقین، همه کتابهای مستقلی که در باره شریعتی چاپ شده، در این کتابشناسی معرفی شده است. این نویسنده در دهه های گذشته همواره حاضر یراق و پادر رکاب بود که اگر کتابی در باره شریعتی منتشر شود، بر جهد و آن را تهیة کند.

دشواری دیگر این کتابشناسی، اطلاع یافتن از کتابهایی بود که در ضمن آن، اگر چه کمتر از یک صفحه، از شریعتی یاد شده است. شریعتی مانند نیما یوشیج و محمد مصدق نیست که از یکی در کتابهای ادبی و از دیگری در کتابهای تاریخی سخن رفته است. از او در کتابهای مختلفی یاد شده و، مضافاً اینکه، بسیاری از آنها فاقد فهرست اعلام است تا از آن طریق بتوان به محتوای آن رهنمون شد. باز هم اضافه کنیم که در برخی کتابها، بویژه آثار انتقادی، بدون تصریح به نام شریعتی، از او انتقاد شده است و، بنابراین، فهرست اعلام نیز راهگشا نبود. با وجود این دشوارها و جز اینها، عشق به کار و کتاب پژوهی، راه را هموار کرد و کتابهایی در بخش دوم این کتابشناسی

(منابع غیر مستقل)، معرفی شده است که در نظر نخست معلوم نبود شامل مطلبی در باره شریعتی است.

برخی کتابهایی که در دوران انقلاب در باره شریعتی منتشر شده، فاقد اطلاعات کتابشناختی (مانند نام نویسنده، محل نشر، ناشر و تاریخ نشر) است. این نویسنده کوشید تا این اطلاعات را به دست آورد و بویژه نام نویسندگان را مشخص کند و از نامهای مستعار پرده بردارد. شماری از کتابهایی که در این کتابشناسی معرفی شده است، در هیچیک از کتابخانه‌های ایران، حتی کتابخانه ملی، وجود ندارد. این آثار یا به صورت رسمی منتشر نشده و یا در سالهای نخست انقلاب (۱۳۵۷ تا ۱۳۶۰)، که کشور نظم و نسقی نداشت، به چاپ رسیده است. این نویسنده، به مصداق «الأمور مَرهُونَةٌ بِأوقاتها»، این کتابها را در همان هنگام تهیه کرد؛ کاری که در بعد ممکن نبود. اکنون این کتابها در دوران دوران از دسترس خارج شده است.

ویژگیها

۱. اثر حاضر، کتابشناسی بی واسطه است و یکایک کتابهای معرفی شده را نویسنده، مطالعه کرده است.

۲. در این کتاب، بیش از اغلب کتابشناسیهای توصیفی به توصیف کتابها پرداخته شده است. همچنین اطلاعات کتابشناختی‌ای که از کتابها ارائه شده، بیش از اطلاعاتی است که در کتابشناسیهای دیگر آمده است.

۳. این اثر از معدود کتابشناسیهای است که کتابهایی را معرفی کرده که فقط پاره‌ای از آن در باره موضوع کتابشناسی است (منابع غیر مستقل).

۴. در کتابشناسی حاضر به قطع همه کتابها، که معرف حجم آنهاست، اشاره شده است. بدیهی است کتاب صد صفحه‌ای رحلی، سه - چهار برابر کتاب صد صفحه‌ای جیبی است.

۵. کتابشناسی حاضر تنها کتابشناسی‌ای است که کتابهای مهم در آن مشخص شده است.

۶. کتابشناسی حاضر تنها کتابشناسی‌ای است که در آن، جزوه‌ها و بروشورها، و نیز آثاری که به صورت فتوکپی عرضه شده، معرفی گردیده است.

۷. در این کتابشناسی از نام نویسندگانی که در کتاب نیامده است، و یا از نام مستعار استفاده کرده‌اند، پرده برداشته شده است.

نتایج

نگارش این کتابشناسی که به پایان رسید، با نگاهی کلی به مرور آن پرداختیم. نتایجی که به دست آمد، به شرح ذیل است:

۱. در باره هیچ شخصیتی، چه دینی و چه غیر دینی، چه ایرانی و چه خارجی، چه از گذشتگان و چه از معاصران، به اندازه شریعتی در ایران کتاب نوشته نشده است. برای اینکه خواننده از کنار این موضوع نگذرد، یادآور شویم که از میان گذشتگان، در باره ارسطو و کانت و مارکس، و در باره فردوسی و مولوی و سعدی و حافظ، و در باره رازی و ابن سینا و غزالی و ملا صدرا، آن تعداد کتاب در ایران تألیف نشده که در باره شریعتی نوشته شده است. از میان معاصران نیز، در باره نیما یوشیج و صادق هدایت و سهراب سپهری، و در باره اقبال و طالقانی و بازرگان و مطهری، آن اندازه کتاب وجود ندارد که در باره شریعتی موجود است.

۲. برخی کتابهای در باره شریعتی یادنامه است. چندی پس از درگذشت او، نخستین یادنامه منتشر شد و پس از آن، چندین یادنامه دیگر. آن تعداد یادنامه که برای شریعتی فراهم آمده، برای هیچ شخصیتی منتشر نشده است.

۳. شریعتی تنها نویسنده‌ای است که از چهار گوشه ایران در باره او کتاب نوشته‌اند. از تهران و مشهد و قم که بگذریم، ارومیه، اصفهان، اندیمشک، بو شهر، به شهر، تبریز، داورزن، رشت، سبزوار، شیراز، کاشان، همدان و یزد را باید یاد کرد.

۴. شریعتی تنها نویسنده‌ای است که تقریباً همه طبقات فرهنگی و دینی در باره او سخن گفته‌اند؛ از جمله: مراجع تقلید، روحانیان، روشنفکران، شخصیت‌های دانشگاهی، شخصیت‌های سیاسی، ایران‌شناسان خارجی، هنرمندان، احزاب و گروه‌ها.

۵. هیچ نویسنده‌ای به اندازه شریعتی جوان‌پسند نیست و جوانان را به نوشتن برننگیخته است. شمار قابل توجهی از آثار در باره او به قلم جوانان است.

۶. تا بیست سال پس از درگذشت شریعتی بیشتر به اسلامیات و اجتماعیات او عنایت می‌شد. از دهه سوم، کویریات او بیشتر مطمح نظر قرار گرفته است. اکنون گذشته از اینکه کویر از آثار پرخواننده شریعتی است، کتابهای متعددی در باره کویریات او نوشته شده.

۷. آن مقدار کتاب که در ردّ شریعتی نوشته شده (بیش از چهل جلد)، در ردّ هیچیک از نویسندگان معاصر تألیف نشده است. بیشترین ردّیه‌ها به پیش از پیروزی انقلاب تعلق دارد. با پیروزی انقلاب، که پیروزی روشنفکری دینی بود و شریعتی «معلم انقلاب» خوانده می‌شد، ردّیه نویسی به کندی گرایید.

۸. اغلب ردّیه‌نویسان بر شریعتی از روحانیان سنتی هستند. کتابهای ایشان وزنی ندارد و در بی‌اهمیتی آن همین بس که خود از تجدید چاپ آن خودداری ورزیده‌اند. این ردّیه‌ها آکنده از ناسزا و تهمت است و ردّیه‌نویسان هر اتهامی را که می‌توان بر قلم آورد، بر قلم آوردند و شریعتی را ملحد، منتفی، مارکسیست، مأمور استعمار، همکار رژیم شاه، مزدور ساواک، غریزه، شرفگرا، سنتی، وهابی و ناصبی خواندند.

۹. بیشترین ردّیه‌نویس بر شریعتی، یک روحانی اهل منبر و تکر و در تهران به نام قاسم اسلامی بود. وی یازده جلد کتاب در ردّ شریعتی نوشته است.

۱۰. اغلب انتقادهایی که از شریعتی شده، در باره سه موضوع است: ولایت، روحانیت (بویژه تعبیر «اسلام منهای آخوند» او)، و علامه مجلسی. به سه کتاب او، که ناظر به این موضوع است، بیشتر انتقاد شده است: اسلام‌شناسی (درسهای دانشگاه مشهد)، با مخاطبهای آشنا و تشیع علوی و تشیع صفوی.

لازم است نکته‌ای را یادآور شوم تا علت این همه انتقاد به شریعتی دانسته شود: عده‌ای چندانکه در باره ولایت و روحانیت تعصب دارند، در باره دین تعصب ندارند. همچنین گروهی به علامه مجلسی بیش از دیگر اعلام تحفه غیبت می‌ورزند. این عده به جای اینکه مذهب شیعه را «مذهب جعفری» خوانند، «مذهب مجلسی» می‌خوانند. همچنین اصرار دارند از او به عنوان «علامه مجلسی» یاد کنند و تعبیر «محدث مجلسی» را دین شأن او می‌دانند. همین گروه بودند که حواشی انتقادی علامه طباطبایی بر بحار الانوار را بر نتابیدند و از ادامه انتشار آن جلوگیری کردند. باری، با وجود این افراد و چنین نگرگاه، آن همه انتقاد به شریعتی در باره ولایت و روحانیت و علامه مجلسی، نه عجیب است و نه غریب.

۱۱. در سالهای گذشته، روشنفکران به جای ستّگرایان عهده‌دار نقد شریعتی گردیده‌اند. البته نقدهای ایشان در موضوعاتی دیگر است؛ از جمله: دموکراسی، لیبرالیسم، غرب، بازگشت به خویش و ایدئولوژی.

۱۲. به استثنای دو سال و نیم نخست انقلاب، هیچگاه مشوقی برای تألیف در باره شریعتی وجود نداشته است و هرگز دولت و نهادهای فرهنگی کشور، جامعه را به سوی شریعتی برنینگخته‌اند. فراتر از این، در دهه شصت، تألیف کتاب در باره شریعتی خالی از مشکلات نبود. با وجود این فضای سرد، وجود این همه کتاب در باره شریعتی، شگفتی‌آور است.

۱۳. کتابهایی که در آغاز در باره شریعتی نوشته می‌شد، شعاری و احساساتی بود و در آن به جای تحلیل شریعتی، بیشتر به تجلیل از او پرداخته می‌شد. اما بتدریج، تحلیل جایگزین تجلیل

شد و اغلب کتابها رنگ علمی و تحقیقی به خود گرفت. حتی در سالهای گذشته شاهد تألیف چندین کتاب انتقادی بودیم؛ آن هم به قلم موافقان شریعتی.

۱۴. کتابهای در بارهٔ شریعتی را می توان به پنج دسته تقسیم کرد: آثار تحقیقی - توصیفی (۱)، آثار فکری - تحلیلی (۲)، آثار تبلیغی (۳)، آثار انتقادی (۴) و آثار جدلی - ردّیه‌ای (۵). در میان اینها، کمتر از همه، آثار تحقیقی - توصیفی است و بیشتر از همه، آثار تبلیغی.

۱۵. آثار در بارهٔ شریعتی منحصر به دانشگاهیان نبوده است. حوزویان نیز در بزرگداشت او کتاب پرداخته‌اند؛ اگر چه کمتر. این عده در حدود ده نفر می شوند.

۱۶. سه تن از نویسندگانی که بیشتر و بهتر از دیگران عهده‌دار شریعتی پژوهی شده‌اند، عبارتند از: حسن یوسفی اشکوری، رضا علیجانی و امیر رضایی.

۱۷. در بارهٔ هیچ شخصیتی به اندازهٔ شریعتی شعر سروده نشده است. تاکنون چهار کتاب شعر در بارهٔ او فراهم آمده و البته آنها هم شامل همهٔ سروده‌ها نیست.

۱۸. تألیف در بارهٔ شریعتی از سال ۱۳۴۹، با نگارش یک ردّیه بر او، به قلم یکی از نویسندگان کمونیست، آغاز شد. همهٔ آثار که در حیات وی نوشته شد، در ردّ او بود. نخستین کتابی که در بزرگداشت وی به چاپ رسید، یادنامهٔ دکتر علی شریعتی به مناسبت چهلم او، در شهریور ۱۳۵۶ است.

۱۹. شریعتی تنها نویسنده‌ای است که آثار او را به صورت گزین‌گویی درآورده‌اند. در سالهای اخیر، گزیده‌هایی از آثار او به صورت جمله‌های کوتاه، و غالباً در قطع جیبی و بیاضی، منتشر شده است. تعداد این آثار در حدود سی جلد می شود.

۲۰. به گواهی این کتابشناسی و غیر آن، در بارهٔ شریعتی بسیار سخن گفته‌اند، ولی یک نکته، ناگفته مانده و معماً شده و در هیچیک از این کتابها، که سپس معرفی می شود، سخنی از آن نرفته است. پیش از طرح این نکته / معماً، توضیحی لازم است:

مجموعهٔ آثار شریعتی در حدود پانزده هزار صفحه است و نزدیک به ده هزار صفحهٔ آن، حاصل گفتارها و نوشتارهای او از سال ۱۳۴۷ تا ۱۳۵۱ است؛ یعنی از ۳۵ تا ۳۹ سالگی شریعتی. از همین جا می توان دریافت که او پدیده‌ای استثنایی بود که در طی پنج سال، هزاران صفحه کتاب پدید آورد. مضافاً اینکه تا سال ۱۳۵۷ در حدود پانزده میلیون از آثار شریعتی منتشر شد و در زمانی که تیراژ هر کتاب حدود دو - سه هزار نسخه بود، برخی کتابهای او در بیش از یک میلیون نسخه منتشر می شد. همچنین در دوره‌ای که حاضران در مجالس سخنرانی معمولاً بیش از صد نفر نبودند، در جلسه‌های سخنرانی شریعتی تا پنج هزار نفر حاضر می شدند. خلاصه اینکه شریعتی یک تنه، یک ملت را تکان داد و تحولات ژرف و شگرف را موجب شد.

اما آن نکته ناگفته که معما شده، همین است که راز موقفیت شریعتی چه بود؟ چگونه این جوان توانست از همه دانشوران عصر خود (روحانیان و روشنفکران)، سبقت بگیرد و همه را تحت الشعاع خود قرار دهد؟ چگونه او توانست این همه تولید فکر کند و این همه خواننده و نویسنده بیابد؟ چگونه وی توانست یک ملت را دگرگون کند و حتی تا فراسوی مرزهای ایران تأثیر بگذارد؟ در آثار او چیست که به چندین زبان ترجمه شده است؟ باری، این همه کتاب در باره شریعتی نوشته شده، اما این نکته سر به مهر مانده است.

بنده خدا

محمد اسفندیاری

۱۳۷۶-۱۴۰۰